

Litomyšl — I/35 — Vysoké Mýto

dotazování

Tři slova?

Zelená
Nutrie

Co tady chybí?

málo hubk :-)
NIC

Co by se dalo zlepšit?

- méně psích hoven
- není kde rodit

Budoucnost?

- děti' odlehlá / odjet
JE MI TO JEDNO

Hodnoty, typické znaky?

kavárna jsou tu tři prdele!
35- dogbird +

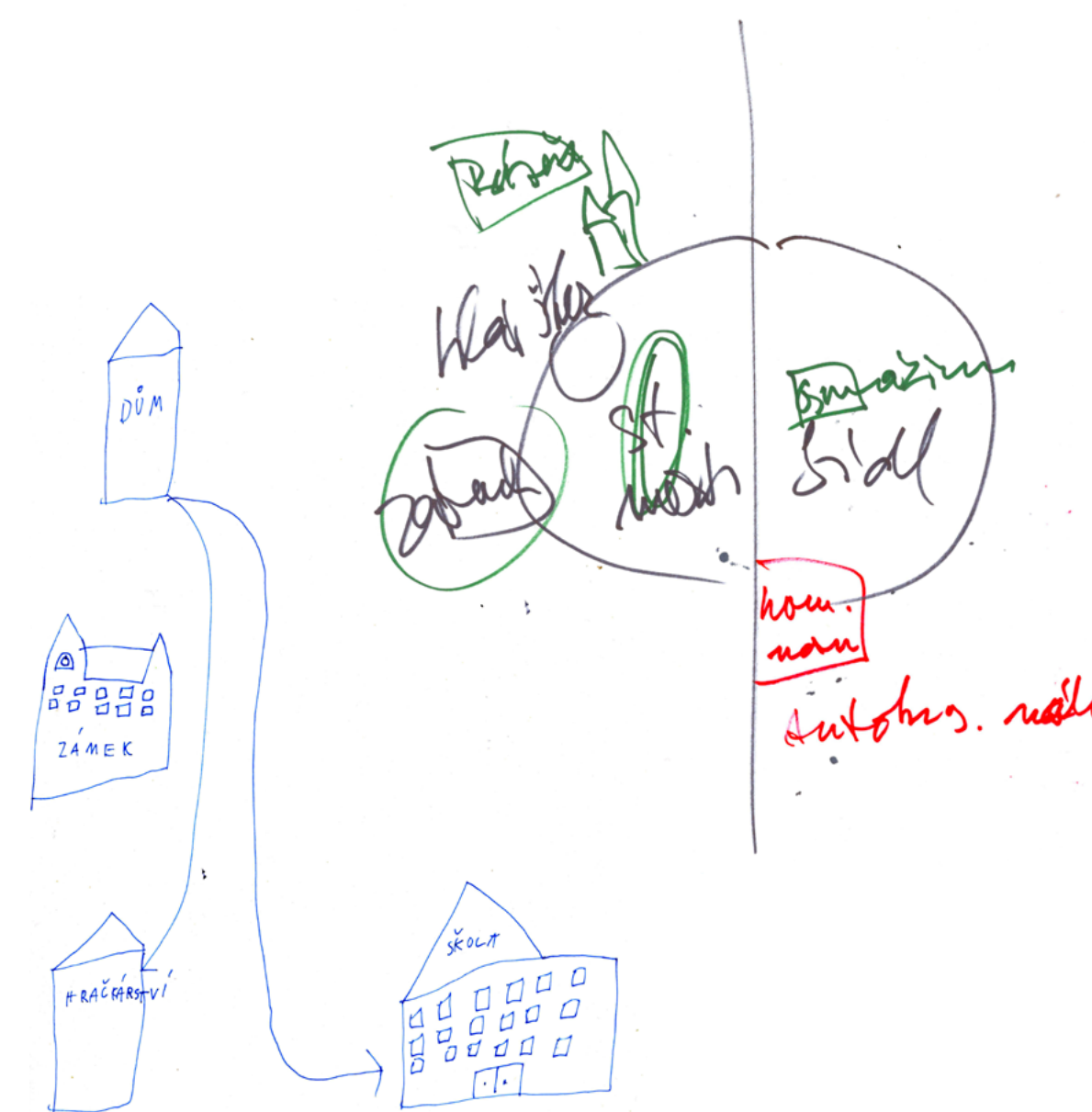
Popis respondentů?

Pracovníci firmy

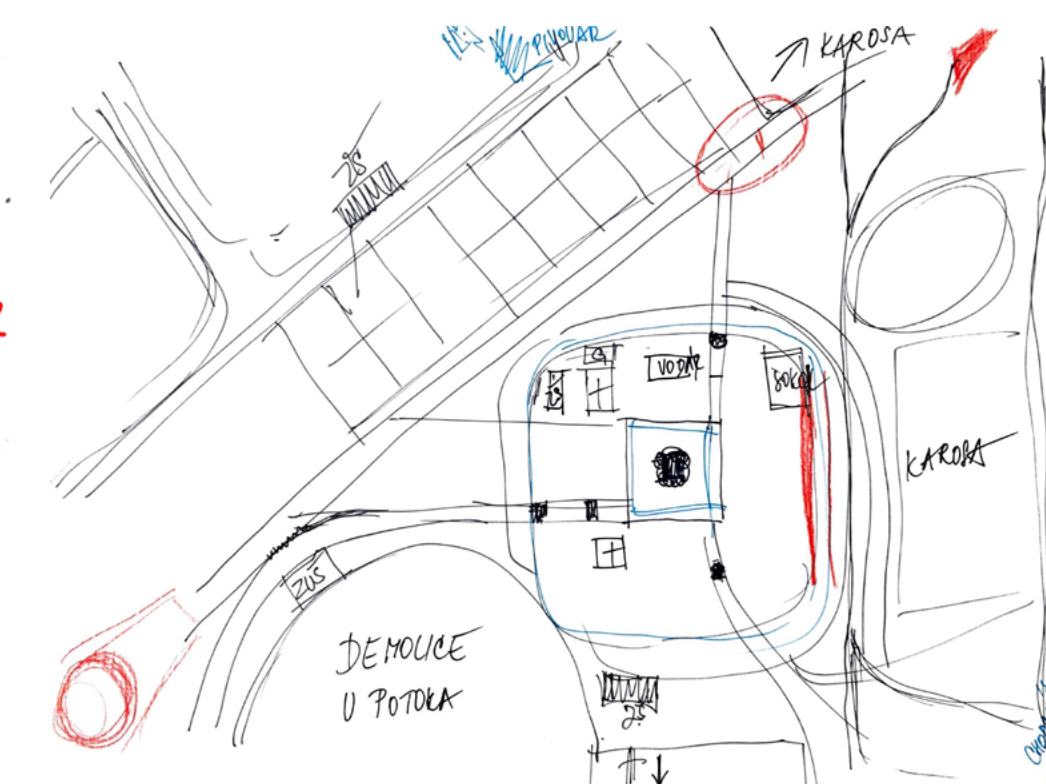
Problematická místa?

JUNGMAN OVI SADI "TO FAKT DOJEBALI"

- 2....dny v terénu
- 9....týmů
- 139....rozhovorů
- 75....Litomyšl
- 64....Vysoké Mýto

mentální mapy

I. Litomyšl

Jaká je Litomyšl? No je to město, který žije, má úžasnou atmosféru něčeho starobylého a zároveň pulsujícího. Středobodem je tu náměstí, kterému dávají tvář podloubí, kavárničky a spousta dalších podniků. Najít tu místo, kde si dáte káfičko, dortíček, nebo sklenku vína není problém. Do Litomyšle jezdí lidi z blízka i z daleka, cítit se v kulisách renesančního zámku a při korzování klášterními zahradami chvíli výjimečně.

Táta ale radši chodí do hospody Za vodou. To je jedna z mála posledních „starých“ hospod, kam místňáci chodí na pivo. Když sem vejdete, obrátí se k vám pohledy všech přítomných, aby posoudili, jestli k nim patříte nebo ne. Dřevěné obložení po stěnách, měkké žluté světlo z páru starých lustrů, v rohu automat na šipky, rázná a zároveň vlídná hospodská a štampasti, kteří by si vás prohlíželi asi dost nedůvěřivě.

Kultury a společenského života je tu dostatek, v Litomyšli je prostě všechno, co člověk k životu potřebuje. Jen jedna poměrně podstatná věc tu schází,

a to jsou dostupné byty a parcely, prostě možnost zajistit si tu bydlení. Vlastně je tu obecně docela drahý živobytí. Ale jinak si není na co stěžovat, žádné problémy tu nejsou, to v Litomyšli snad ani nejde. Když nad tím ale tak přemýšlím, tak ty auta, s tím by se mělo něco dělat. Náměstí plný aut, to Litomyšl vážně nedělá dobrou vizitku.

Já teda radši trávím čas venku, za městem. Když můžu, radši vyjedu – na Černou horu chodím se psem, kamarádi s dětma chodí na Primátorskou hráz. Tam je totiž hřiště i hospoda, to dovede rodič ocenit. Problém se upíchnout tu ale mají ty větší děti. Oni by tu nejradši měli obchodák a nějaký ty fastfoody, protože se tu nuděj a nemaj si kam zalézt.

A víte co, tady je sice kultury, až to člověku leze i ušima, ale pro naší mladší generaci, tu úplně chybí takový to neoficiální kulturní zázemí, místo, kde bych mohla uspořádat blešák nebo svojí vlastní výstavu, to by bylo skvělý.

Bylo by fajn, kdyby se tu taky trochu víc počítalo s cyklisty. Na kole nejezdím, protože do provozu bych si netroufla. Doprava na průtahu je hrozná, tam se to fakt nedá. Nejhorší jsou ty kamiony, věčně je to ucpaný, na křižovatce nehody. To je celkově hrozně nepříjemný místo. Dostat se na světelnou křižovatku je za trest jak pro řidiče, tak pro chodce.

Jinak mi ta silnice nevadí, mě nijak neomezuje. V pohodě ji přeždu nadchodem, nebo spíš podchodem, ale teda je fakt, že těch míst na přecházení by mohlo být víc. Někdy si kvůli tomu docela zajdu. Taky už jsem viděla, jak to u Lidáku lidi přebíhají. To je vůbec takový smutný místo, táta si nikdy neodpustí připomínku, jak ten barák zničili. A ty zahrady, co byly u těch baráků... no, nemohla by ta silnice třeba úplně zmizet?

Litomyšl, jaká je pro místní?

hezké prostředí – architektura, historie, starobylost

„Litomyšl je krásný město.“ „Baroko na oko.“

— Sdílená estetická hodnota města. Litomyšl je pro řadu lidí specifická svým vzhledem. Důraz kladou především na historizující estetiku místa, renesanční a barokní architekturu, historické a kulturní památky, starobylost.

bohatý společenský a kulturní život – podniky, kulturní akce

„Litomyšl je sice kulturní město, ale je to kultura tlačaná shora.“

„Komfortně se necítím, když je Smetanova Litomyšl, je tady hodně lidí.“

— Litomyšl je vnímaná jako město typické bohatým kulturním a společenským životem. Pro město je ale příznačná především vysoká kultura, která se vyznačuje určitou mírou exkluzivity. Někteří tak vnímají, že kultura v Litomyšli není pro každého, je „tlačaná shora“ a cítí, že je spíše určena pro turisty, než pro místní.

krátké vzdálenosti

„Co potřebuji k životu, tak tady je.“ – „Nikdy mě nenapadne co tady chybí, dokud Litomyšl nepostaví něco dalšího.“ „Ani velká, ani malá.“

— Typickým atributem města je také jeho rozměr, který umožňuje pohybovat se po městě pěšky, aniž by tím člověk strávil příliš mnoho času navíc. Zároveň mezi dotazovanými rezonují problémy s parkováním, množství aut v centru města i dopravní vytíženost průtahu městem.

živé, ale drahé město

„Chtěl bych tu žít, ale je tu drahej nájem.“

„Tlačí se tady kultura, ale klasický hospody už jsou dávno zavřeny.“

— Lidé oceňují, že Litomyšl působí jako město „pulsující“, „živé“ a „přátelské“, nicméně s těmito atributy jsou spojeny také „vysoké ceny bydlení“ a obecně „drahý život“. Město si tak vysloužilo také přívlastky jako „honosné“ nebo „snobské“, často však s dovětkem „na oko“, „na efekt“. Lidé tuto „honosnost“ vnímají spíše jako stylizaci. Mají pocit, že je prosazovaná na úkor autentičnosti.

bezpečné město

„Problémy? V Litomyšli to snad ani nejde.“ „Je tu taková přátelská atmosféra.“

— Přestože je pro některé obyvatele městský ruch a kulturní turismus něčím, co musí strpět, na druhou stranu kvitují nízkou kriminalitu a bezpečnost. Pocit diskomfortu z hlediska bezpečnosti je situován pouze na pár zcela konkrétních míst ve městě nebo se vztahuje k dopravě.

rizika

- stárnutí populace, odliv mladých lidí
- neudržitelný růst

potenciál/příležitosti

- řešení dopravy ve městě/parkování
- více zeleně ve městě
- rozvoj cyklo infrastruktury

Litomyšl důležitá místa

- 1 zámek
- 2 náměstí
- 3 Smetanův dům a park
- 4 Radniční věž
- 5 Klášterní zahrady
- 6 Vodní valy
- 7 T. G. Masaryka/Dukelská
- 8 sportovní areál
- 9 Černá hora
- 10 světelná křižovatka
- 11 autobusové nádraží
- 12 průtah I/35
- 13 řeka Loučná

Litomyšl, 2 hlavní oblasti, do kterých se koncentruje pozornost i aktivity obyvatel.

1. náměstí a historické centrum města

náměstí, Klášterní zahrady, zámek, Vodní valy

„Náměstí od Hvězdy ke Slunci.“ „Náměstí žije, uličky, terásky.“

— Náměstí je reálným i vnímaným centrem Litomyšle. V mentálních mapách je často zobrazováno jako střed města – centrum dění a místo setkávání. V širším historickém centru jsou jako významné prvky reflektovány hlavně klášterní zahrady, zámecký areál a Vodní valy jako oblasti určitého charakteru. V mentálních mapách má zámek většinou povahu hraničního prvku a zdá se, že lidé přirozeně vnímají, že se společenský život i historická a estetická hodnota města koncentrují právě do prostoru mezi zámkem a řekou Loučná.

„Investuje se do věcí pro turisty a na jiné pak už nezbydou peníze.“

— V rozhovorech bylo často patrné, že lidé přijímají s obtížemi nové a moderní prvky. V některých případech je intervence moderní architektury do historického prostoru města vyloženě dráždí a na první pohled tohle téma vyvolává bouřlivější emoce než čtyřproudá silnice uprostřed města. Nejde však jen o nějaký bytostný konzervatismus, ale lidé tyto změny hodnotí i v kontextu rozdílného vnímání potřebných investic. Některé projekty považují spíše za investici do sebeprezentování města navenek, než do místních a na úkor potřebnějších úprav.

„Aby žilo, musí tam být auta, ale zároveň ty auta vadí.“

— Přestože je náměstí charakteristickým i oblíbeným místem je s ním spojován i hodně rezonující problém s parkováním. Auta na náměstí lidem vadí, ale zároveň si uvědomují, že auta přivázejí do města život. V kontrastu s historizující estetikou místa je to ale pro řadu lidí nepřijatelné.

2. Černá hora a sportovní areál

bazén, plovárna, Primátorská hráz

„Za přírodou se tu musí vyjet. Chybí mi tu divočejší krajina v těsné blízkosti.“

— Mezi subjektivně vnímaná významná místa patří také oblast Černá hora, která je oblíbeným a častým cílem procházek, místem pro venčení psů, vycházek s kočárkem, součástí běžeckých nebo cyklistických tras. Přílehlá Primátorská hráz je obvyklým cílem rodičů s dětmi. Tento „volnočasový distrikt“ zahrnuje také sportovní areál, městský stadion, plavecký bazén a plovárnu. Rekreační cyklistické/vycházkové trasy pak také směřují třeba na Benátky, nebo Nedošínský háj. Lidé vnímají uvnitř i v okolí Litomyšle „nedostatek divočejší přírody“.

Litomyšl, co se tu řeší?

bydlení

„drahý život“ „Chtěl bych tu žít, ale je tu drahej nájem.“ „Nedá se tu stavět!“

— Lidé reflektují vysoké ceny bydlení, nedostupnost vlastního bydlení a nedostatek možností dostupného bydlení pro mladé lidi.

místa pro odrostlejší děti a teenagery

— Téma veřejných prostranství pro větší děti (10+ let) a teenagery není specifickým Litomyšle, ale rezonuje i v mnoha jiných městech. Veřejné prostory mnoha měst neposkytují podnětné zázemí pro tuto věkovou skupinu. Jak ale tvořit veřejná prostranství, aby v nich mohly efektivně trávit volný čas různé věkové skupiny, případně sociální skupiny? Dotázaným dětem a teenagerům v Litomyšli nejčastěji chybí obchodní centrum, protože je to pro ně snadno představitelný způsob, jak by mohli trávit svůj volný čas. Co jiného ale může město nabídnout?

alternativní kultura

— Litomyšl by mohla nabídnout více kultury orientované na mladé lidi a vytvořit kulturní zázemí pro neformální kulturně/komunitní akce, bleší trhy apod., místo, kde by dostala prostor kultura tematicky orientovaná na mladší generaci. Podpořit iniciativu zdola.

infrastruktura pro cyklodopravu

„Po městě je rychlejší jet na kole než autem.“

— Lidé vnímají potenciál v cyklodopravě, mnozí však mají strach z jízdy v provozu a proto jim kolo slouží jen na rekreaci. Někteří vidí příležitost ve vytvoření cyklopruhu podél I/35, nebo propojení Litomyšle s okolními městy (Svitavy, Vysoké Mýto).

příroda a životní prostředí

— Přestože Litomyšl je vnímaná převážně jako město vlídné, lidé si cení každého souvislejšího kousku zeleně. Někteří by ve městě uvítali městský park, chybí jim „divočejší příroda“, jiní se upínají k vidině náměstí bez aut s větším množstvím vzrostlých stromů. S hlukem a znečištěním od silnice by se také vyrovnávali prostřednictvím „zelené stěny“.

přání lidí do budoucna

- pěší zóna a stromy na náměstí
- centrum města bez aut
- dostupnější bydlení pro všechny
- skatepark
- kulturní zázemí pro mladé
- investovat více do místních
- udržovat zainvestované projekty

Litomyšl, jak přítomnost silnice I/35 vnímají místní?

„Nám život neomezuje – zvyknete si, protnula město, tehdy to pro ty lidi bylo horší.“

koridor

— Lidé silnici nevnímají jako zásadní problém. V centrální části města je skrytá v terénním zářezu, není na očích a zároveň je pro většinu lidí snadno překonatelná nadchody, kde se nemusí vůbec konfrontovat s provozem. Lidé si na ní zvykli, naučili se s ní fungovat.

— Na druhou stranu je vnímaným nositelem hluku, znečištění a dopravních komplikací. Lidé, kteří bydlí podél silnice neotevírají okna ani v létě, v centru města existuje pouze jeden bezbariérový přechod (podchod), v okrajových částech je běžné silnici přebíhat, protože vzdálenosti míst pro přecházení jsou limitující.

hranice

— Lidé ale také reflektují, že je to dělicí čára mezi centrem společenského života a klidnou lokalitou za silnicí, kde se nachází úřad a školy. Lidé, kteří bydlí v centru města často ani nemají potřebu silnici přecházet, protože vše co potřebují, mají na své straně 35ky.jsou limitující.

Litomyšl, problematická místa v okolí I/35

světelná křižovatka

„Myslím si, že by tu měl být most, nebo tak něco.“

— Kritické místo, nepřehlednost, frekventovaná doprava, časté nehody, pocit nebezpečí. Konfrontace se všemi nevýhodami dopravní tepny.

chybí místa pro přecházení

„Chybí nějaká lávka mezi husovou čtvrtí a Lány. Kdo chodí běhat, nebo na kolo, musí to složitě obcházet.“

— V centru města je jen jeden bezbariérový přechod (podchod).

„Přebíhání“ – mezi podchodem a nadchodem chybí spojky (u Lidového domu vyšlapaná cestička ke svodidlům), v JV části I/35 a v úseku Sokolovská (od Penny) je nedostatečné propojení/chybí přechody.

Frekventovaná doprava

— Nejvíc vadí kamionová doprava, hluk a zněčištění, kolony, dopravní nehody.

Hodnotná místa v okolí I/35

park u Smetanova domu

— Smetanův dům – „Smeták“, v rámci města poměrně významný hodnotově i uživatelsky – je v kontaktu s historickým centrem, ale lidé už zde pocítují

diskomfort přilehlé silnice. Park je pro ně ale v kontextu města cennou zelenou plochou, spíš je cílem procházek než místem pro aktivity.

Lidový dům

„Lidé tehdy přišli o zahrady.“ „Nejvíc zničili Lidový dům.“

— Místo, které symbolicky připomíná necitlivý zásah I/35 do města. Je to vlastně první moment, který v lidech vzbuzuje nějaké emoce v souvislosti s průtahem, vzpomínky a pocit, že to takhle nemá být.

Území podél Loučné v centru/Vodní valy

„Mám ráda cestu, podél řeky.“ „Řeka by mohla být míň regulovaná, přírodnější.“

— Podél Loučné vede oblíbená denní i vycházková trasa, příjemné prostředí, kontakt s řekou i historickým centrem.

budoucnost I/35

- omezit rychlost
- silnice bez kamionů
- začlenit cyklopruh
- bezbariérové přechody/nadchody
- odstítnit silnici zelení – vysázet podél stromy
- parkování podél I/35 – aby se ulevilo centru města
- upravit profil silnice
- nechat silnici zmizet

(místně specifické podněty – v úseku Sokolovská (od Penny) je moc úzký chodník, lampa zasazená uprostřed chodníku)

1 Penny a okolí

2 Smetanův dům a park

3 Vodní valy

4 světelná křižovatka

5 autobusové nádraží

● nadchody a podchod

||| úseky s nedostatkem míst pro přecházení

„Byly tam krásný zahrady, navazovalo to na sebe všechno až k řece, za Lidovým domem to řízli těsně.“ „V okolí není nic cenného, snad jen Smetanův dům.“

Litomyšl

II. Vysoké Mýto

Hele, Mejto, to je ráj. Nic ti tady nechybí. Všechno, co potřebuješ, tu koupíš a zařídíš, všude dojdeš pěšky, do přírody to máš kousek, je tu klid. Prostě maloměsto, ale hezký. Jasně, znamená to taky, že tu občas chcíp pes a nemáš si pořádně kam zajít na dobrý kafe a když jdeš s někým večer na rande, tak o tom ví celý město... Když nad tím přemýšlím, tak se tu lidi vlastně moc k sobě nemají. Někdy se něco uspořádá, ale většinou to pořádá město, úplně si nepamatuju, že by se tu pořádaly nějaký komunitní akce, víš, co myslím. Na druhou stranu je fakt, že když už se tu něco děje, místní na to přijdou a jsou rádi. To vidím jako velkej rozdíl oproti Litomyšli. Ale náměstí, který je opravdu pěkný, je vlastně mrtvý. Sedí tam jenom ty cizáci z Iveca, ty mě děsně štvou. Večer tam kvůli tomu radši ani nechodím, posedávají tam, chlastaj, občas něco pořvávají. To samý v parku, Jungmannových sadech. Tam jsem už nebyla, ani nepamatuju. To radši vyjdu někam víc za město, do přírody. Chodníček na Vinice je supr a kolem Loučný je to taky moc fajn. Plovárna by byla skvělá, akorát je teď hodně odříznutá od města. Jde se tam hrozně složitě, kousek kolem 35ky takovou alejí, to je hezký, ale stejně je to furt kolem silnice a stěn Iveca.

A přitom takových míst, kde bychom se všichni mohli potkat, je vlastně v Mejtě hrozně málo. Jo, opuštěných a chátrajících budov, těch tu máme habaděj, haha. Třeba bývalý pivovar, to je děsná škoda, že chátrá. Ale místo, kde bychom mohli společně pokecat, probrat, co nás baví a štve, toho tu moc není.

Děcka by tu chtěly nejradši samý obchoďáky, kfc a new yorker, já si ale myslím, že nejvíc by nám pomohl nějaký vážně pěkný a hlavně větší park. A taky víc míst pro děti, ty úplně malý, ale i pubertáky. Dobrý hřiště, skatepark nebo něco takovýho.

35ka je téma samo pro sebe. Přijde mi, že přechodů a semaforů je tady dost, ale jiná otázka je, že na nich strávíš půl dne, děcka to pak radši přebíhají, hlavně u autobusáku, to je vyloženě neštěstí, a podchodů nebo nadchodů tu zas tolik není. Jo, je to určitě nějaká bariéra, každej tady zná ty příběhy o bouračkách, sražených chodcích a cyklistech, bezohlednosti. Kamiony tady smrdí, je tu z toho hroznej hluk a prašno. Známi, co bydlí těsně vedle 35ky, si museli postavit na zahradě letní domek, do kterého chodí spát, protože i když vyměnili všechna okna v domě, stejně nemohli v létě ani vyvětrat. A takových příběhů je spousta, kamarádka mi třeba vyprávěla, jak jim celý barák vibruje. Jsem zvědavá, co se stane, až tu dálnici dostaví. Mně by se líbilo, kdyby se to tady víc zlidštilo, abych se nebála kolem té silnice jít nebo jet na kole. Aby se chodci, cyklisti a auta brali rovnocenně. Protože teď mají v Mejtě řidiči rozhodně navrch.

Když nad tím přemýšlím, mám to tu vážně ráda. Máme krásný historický centrum, blízko do hezký přírody, takže ani nevím, co nám tady chybí. Možná zimní stadion a vlastně doktoři tu moc nejsou, myslím specialisti, rodit se jezdí bůhví kam, za zubařem taky. No a cítím, že by nám všem tady pomohlo víc se spolu bavit. Přestat se bát vylézt z baráků a začít víc to město užívat. Já se třeba těch agenturních pracovníků bojím, stejně jako cikánů, ale je fakt, že jsem se s nima nikdy osobně nebavila.

Vysoké Mýto, jaké je pro místní?

blížkost, propojenost, dostupnost

„Lidi se tu k sobě nemaj. Ale mám to tu rád.“ muž, 50 let

— Na jedné straně místní vnímají, že jim ve městě fakticky nic nechybí. Je ale zajímavé, že blízkost a propojenost vidí jenom prostorově a ve smyslu dostupnosti všech služeb a občanské vybavenosti. V sociální kontextu – vztahy mezi lidmi – je naopak tato blízkost a propojenost vnímána převážně negativně. Ať už jde o večerní rande v úvodu (každý o každém všechno ví) nebo o to, že ve městě prakticky nefunguje komunitní život, který je často vnímán jako jeden z hlavních benefitů života v menší obci.

vymezování se vůči litomyšli

„Mýtáci maj tuplák s pivem, Litomyšláci skleničku na vysoké nožičce na víno.“ muž, 40let
„Je to tu pozitivnější, víc přátelské než v LT.“ Žena, 25 let

— Sociolog Standa Biler jednou prohlásil, že jeho největším neštěstím není, že žije v Brně, ale že navštívil Kodaň. Něco podobného by se dalo vztáhnout i na Vysoké Mýto a může to být i jedním z vysvětlení, proč mají místní k Mýtu tak ambivalentní vztah. Sice tu máme spoustu kaváren, ale v Litomyšli mají lepší.
— Litomyšl tu figuruje jako starší sourozenec, ke kterému trochu vzhlížíme, máme pocit, že ho nikdy nedohoníme a často nás tím štve. Tohle vymezování se na druhou stranu Mýtákům umožňuje vidět na svém městě i to pozitivní. Vnímají, že Litomyšl je trošku „hoch“, kultura se tam dělá spíš pro lidi zvenku, je tam taky dost draho a společnost je tam trochu rozkastovaná („tam budeš náplava až do konce života“).

historie a ti cizí

„Litomyšl preferujeme ve všem.“ žena, 70let

— Mýtáci mají pocit, že jim soustavně město někdo bere. Nejdřív Rusové, kteří město fakticky okupovali a místním ho reálně vzali, nyní agenturní pracovníci, kteří posedávají na jejich náměstí a zase si uzurpují pro sebe veřejný prostor, který by místní tak rádi měli pro sebe. Jejich právo na město jim neustále bere někdo jiný.

— Pro lepší představu si tuhle situaci můžeme vztáhnout na menší měřítko. Představte si, že dům, který vám patří, najednou někdo zabere a vám v něm zbyde jenom byt, možná pokoj. Jak to ovlivní váš vztah k domu? Určitě se najdou tací, kteří to nevzdají a budou se snažit o dům pečovat navzdory. Častěji ale dojde k rezignaci a stažení. Udělám si to hezký doma a o zbytek se nebudu zajímat. Protože co já zmůžu. Raději počkám, až dům bude zase můj. Takový moment pravděpodobně nastal ve chvíli, kdy ruská vojska z města odešla. Než se místní mohli na novou situaci adaptovat, do města začali přicházet agenturní pracovníci převážně z východní a jihovýchodní části Evropy, kteří byli zaměstnaní ve výrobním závodě Iveco. A příběh se opakoval. Tentokrát nebylo ani nutné, aby se městem procházeli vojáci v trojstupech a důstojnické paničky vykupovaly všechno zboží. Stačí, že „ti cizí“ sedí ve veřejném prostoru a místní se vedle nich necítí bezpečně. A tady je potřeba zpozornět. Protože neřešené naštvání, které jednoznačně v lidech je, se snadno přetaví v nenávisť.

— Jinou historií je historie vzdálená. Ať už mluvíme o historickém jádru nebo počátku minulého století symbolizovaném Sodomkovou firmou a rozkvětem města, obojí je zdrojem patriotické hrdosti, ze které město čerpá dodnes.

- 1 historické centrum
(náměstí, park, okolí škol)
- 2 Iveco, Karosa
- 3 autobusové nádraží
- 4 bazén
- 5 Obchodáky
(Penny, Tesco, Lidl)
- 6 „Chodníček“ na Vinice
- 7 cesta plovárna
- 8 I/35
- 9 řeka Loučná

Vysoké Mýto, důležitá místa

náměstí a Jungmannovy sady

„Centrum asi funguje, ale není důvod tam chodit.“ Žena, 65 let

— Úplně největší čtvercové náměstí ze všech náměstí v úplně celé střední Evropě je samozřejmě symbolem města a zdrojem patriotické hrdosti. Objevilo se na drtivé většině mentálních map, je základním prvkem, výchozím bodem, charakteristickým znakem.

— Místní na něm oceňují fungující obchody a zeleň – stromy. Je tu ale paradox z předchozí kapitoly. Jako by ho místní úplně nebrali za své, přes den tu sice parkují nebo zařizují pochůzky, ale obecně mají pocit, že náměstí opanují „ti cizí“, nemístní, agenturní pracovníci, popř. Romové.

— S tím samým problémem se potýkají i Jungmannovy sady. Park je skvělý, ale... Divní lidé, necítím se tu bezpečně, nejsem rasista, ale... Zároveň je pro místní neudržovaný a bez odpovídajícího mobiliáře.

— Kromě Jungmannových sadů ovšem lidé zmiňovali i množství menších parčíků a bylo zřetelné, že každá zelená plocha ve městě se počítá a cení. Z toho plyne jediné – pohledem místních je zeleň ve městě nedostatečná.

Iveco

— Chlebodárce, hlavní zaměstnavatel ve městě a z pohledu místních i zdroj většiny problémů.

Do města dováží “ty cizí” – agenturní pracovníky, kteří v cizím městě nemají žádnou náplň volného času, a tak si dlouhou chvíli krátí popíjením na

lavičkách. V ideálním případě by samotná firma měla přijít s integračním programem pro cizince, díky kterému by pomohla s jejich začleněním do společnosti. Škoda, že se tak neděje.

— Ekonomicky sice Iveco dává práci a peníze, někteří místní ho ale vnímají jako původce úpadku kultury ve městě. Zaměstnanci Iveca jsou natolik vytížení, že jim nezbývá čas ani motivace věnovat se ve volném čase něčemu jinému.

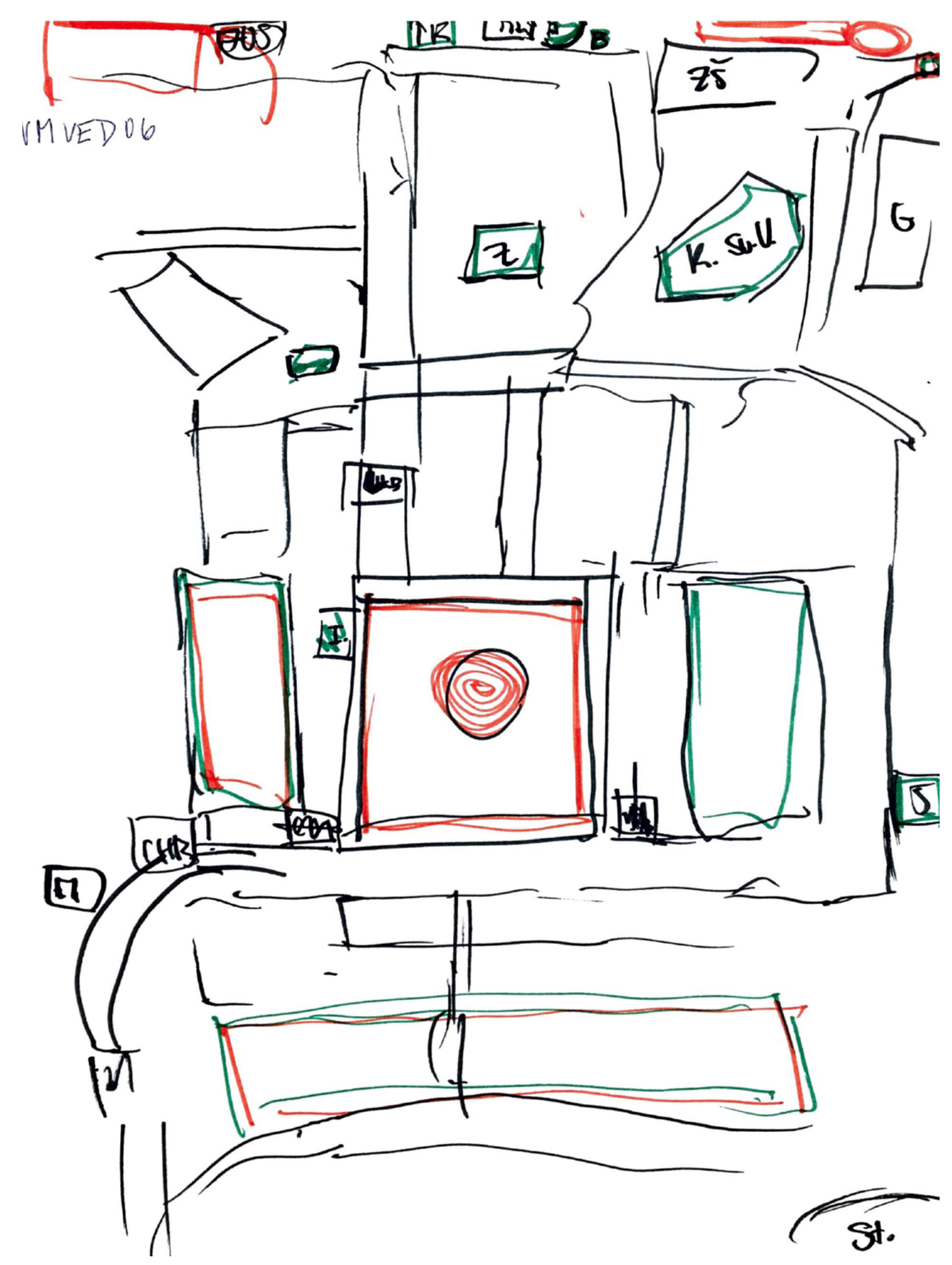
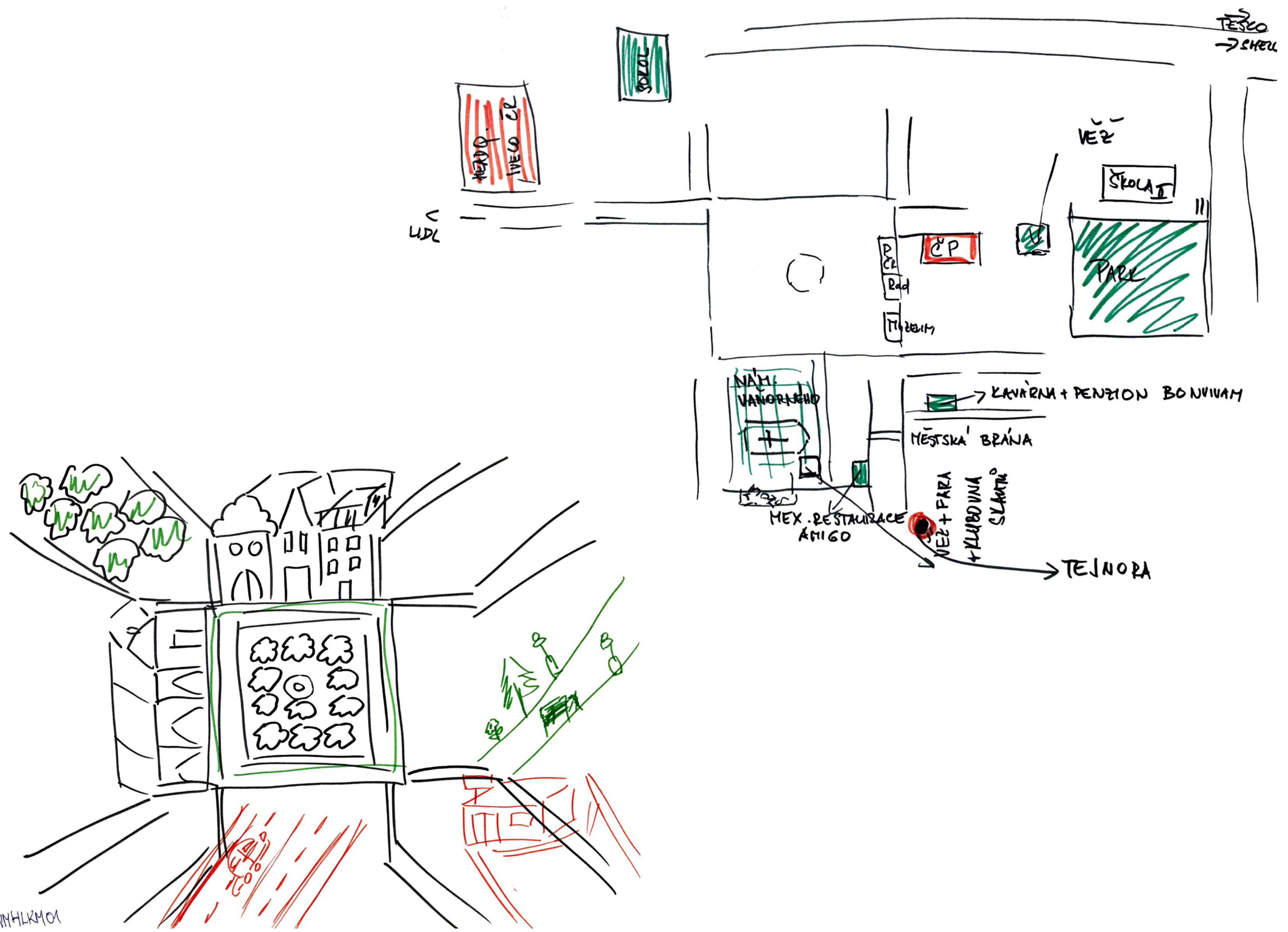
Dalším problémem je znečišťování prostředí emisemi a hlukem z nákladní dopravy a kamionů.

oblíbená místa

- „Chodníček“ cesta na Vinice, lipová alej, cesta do Knířova
- M klub
- stadion
- plavecký bazén
- Šemberovo divadlo
- příroda, řeka a okolí, rybník Chobot

problematická místa

- okolí Lidlu, nebezpečné, nepořádek
- okolí Penny Marketu, romské ghetto „Pičí farma“
- pivovar, bezdomovci, špína
- výjezdy z města

Vysoké Mýto, místa s potenciálem

vNa rozdíl od Litomyše lidé z Mýta vidí v prostoru města místa, s jejichž potenciálem by bylo dobré pracovat.

1 plovárna a cesta k ní

— Plovárnou se vrátíme k úvodu textu. Ideální veřejný prostor, ve kterém by se mohli setkávat všichni bez rozdílu, je nyní pro místní špatně přístupný.

2 pivovar

— Symbol všech opuštěných budov ve městě, někteří v něm vidí potenciálně kulturní centrum města.

3 autobusové nádraží

„Těším se, až se z něj stane něco krásného.“ Muž, 40 let

4 kasárna

— Pokud jste stále v textu marně hledali Kasárna, nyní přišla jejich chvíle. Komplex kasáren se totiž vůbec nepromítl do mentálních map, a tak svoje místo na prvním schwarzplanu neměl. Tato skutečnost hezky ilustruje náš pohled na město skrze perspektivu již zmiňovaného práva na město. Kasárna jsou totiž cizím prvkem v prostoru par excellence. Do představ místních o „jejich městě“ zkrátka nepatří. Proto se na kasárny dostává řeč až v momentě, kdy se místních doptáváme na problematická či jinak důležitá místa ve městě.

5 parčík u bazénu a M klubu

— Travnatá plocha vedle velmi oblíbeného bazénu je podle některých ideálním místem pro kulturní dům.

Vysoké Mýto, co se tu řeší?

Sociální problémy

místo pro všechny

„Kamarády mám, ale nejde se kde scházet.“ Muž, 50 let

„Nikdo se nestará o chudé a bez domova.“ Muž, 50 let

— Když se na současné Mýto podíváme z perspektivy jednotlivce, můžeme ho vnímat jako člověka, který v minulosti prošel určitým typem traumatu. A stejně jako u jednotlivce je nutné s touto zkušeností pracovat.

— V sociologii se používá termín boj o veřejný prostor, který je pro Mýto možná až příliš silný. Jisté ale je, že v Mýtě ko–existuje několik skupin obyvatelstva, které se navzájem nevnímá příliš přátelsky a soupeří o svoje místo ve městě – místní, Romové, cizinci a sociálně slabší (např. bezdomovci).

— Aby mohlo docházet k obrušování vyhrocených názorů a hran, je nutné vést dialog. Umožňovat střetávání, poznávání se navzájem, konfrontaci, osvětlování situace, nacházejí společné řeči. Na všechny stereotypy je nejlepší osobní zkušenost, a právě s tím může z určité části pomoci i architektura. Jak? Vytvářením míst, která budou inkluzivní, tedy otevřená všem bez ohledu na věk a sociální či etnický původ. Veřejná prostranství, kde se budou cítit všichni bezpečně, komunitní centra, zázemí pro pořádání neformálních setkání, sousedských akcí apod. Nebo třeba azylové domy či nízkoprahová centra pro ty nejslabší.

děti a pubertáci

„Koukáme na auta, jak jezdí kolem. Nemáme tady co jiného dělat.“ kluk, 16let

— Kromě toho v Mýtě chybí kvalitní místa, kde by svůj volný čas mohli trávit děti. Rodiče si stěžují, že Mýto obecně není příliš uživatelsky přívětivé pro rodiny (chybí lepší a větší dětská hřiště, dětské koutky v kavárnách i veřejných institucích,...).

— Za přáním pubertáků, aby ve městě přibylo pár obchodních center, lze také číst spíše nedostatek kvalitních volnočasových míst, kde by svůj čas mohli trávit smysluplněji, než touhu koupit si Big Mac a nové tričko v New Yorkeru.

Životní prostředí

zelený park

„Parky jsou tady prakticky žádné.“ Žena, 70 let

— Místní by ve městě ocenili větší souvislou zelenou plochu, centrální park, odpočinkové a vycházkové zóny, více klidných míst. Obecně volají po čistším životním prostředí a omezení (kamionové) dopravy.

Služby

více kultury

sportoviště pro veřejnost + zimní stadion

nedostatečná zdravotní péče

— Chybí specialisté, porodnice, zubaři, obvodní lékaři

Vysoké Mýto, co se tu řeší?

—

Infrastruktura

zavedení MHD

cyklostezky

— dnes ve městě prakticky nejsou, zatímco cyklistů je ve městě dost.

Začít vnímat cyklisty jako součást provozu a běžný typ dopravy.

— Skrz město, které by vedly ven z města – třeba až do Litomyšle. Uvnitř města – k náměstí, k parku, kolem centra

turistické stezky

— Vytvořit vycházkové okruhy, Ven z města, do okolních lesů

komunikace pro pěší

— Zlepšit stav komunikací pro pěší – více stromů, zpevněné cesty, nedostatečné osvětlení ve městě – zvyšuje pocitové nebezpečí.

- 1 alej směrem k plovárně
- 2 Lidl, problematická křižovatka
- 3 plocha s potenciálem
- 4 problematická křižovatka u nemocnice
- 5 plocha s potenciálem
- 6 autobusové nádraží a přechod
- 7 čtvrť rodinných domů
- 8 ul. Generála Závady – Žižkova
- 9 parčík u M-Klubu plocha s potenciálem
- 10 problematická křižovatka
Husova–Litomyšlská/Prokopa Velikého
- 11 plocha s potenciálem
- 12 Prostor u ZUŠ
- 13 okolí Penny Marketu a Jisku
- 14 Kasárna
- 15 kruhový objezd u Tesca

Vysoké Mýto, jaký mají místní názor na I/35?

Názory místních na průtah lze rozdělit do dvou skupin. Na jedné straně stojí ti, kteří 35ku berou jako součást města, na té druhé ti, kteří 35ku vnímají jako největší neštěstí města.

I/35 mi nevadí, ale...

„zas tak mi nevadí“ žena, 25 let

„nevnímám ji jako problém“ žena, 40 let

„nevnímám ji jako bariéru“ muž, 40 let

„všichni na to nadávají, ale mně to nepříjde“ dívka, 16 let

„už ji nevnímám“ dívka, 19 let

— Tahle část lidí I/35 nevnímá jako zásadní problém – zvykli si na ni, přechody, semaforey a podchody považují za dostatečné, silnice má ve městě své místo a přivádí sem turisty – potenciální zákazníci.

největší neštěstí města

„35 je neštěstí.“ žena, 70let „Lepší si prostřelit hlavu, než projet městem ve tři

odpoledne.“ žena, 30let „Lidi se bojí pouštět děti na druhou stranu, přesto že

jsou tady semaforey.“ žena, 45let

— Hluk, kolony, špína, prach, nebezpečí. Je to bariéra, semaforey mají dlouhou čekací dobu a otravují chodce i řidiče. Rozděluje město na lepší a horší část, tu kulturní a historickou vs. sídliště a bytovky.

— Problematické jsou především výjezdy z města, kruhový objezd u Tesca a kamionová doprava. Pravidelně jsme slyšeli příběhy o nehodách známých či kamarádů a všemožných snahách lidí, kteří bydlí v bezprostředním okolí 35ky, zabránit hluku od silnice (viz letní domky a výměny oken v úvodu textu).

Představy o budoucnosti I/35

„Aby se mohla 35ka stát součástí města, nesmíme se k ní stavět zády.“ Žena, 40 let

— Kromě několika sci-fi nápadů (jezdecká trať pro koně, paintball nebo počítačová místnost) se místní v představě o tom, jak by tato část města měla v budoucnu vypadat, poměrně shodli – i přesto, že některé 35ka zas tak netrápí a jiným naopak nedá spát.

— Hlavním tématem je úleva, zklidnění, zlidštění.auta jsou součástí městského života, ale musí dobře fungovat i s ostatními účastníky provozu – chodci a cyklisty. Ty je nutné brát jako rovnocenné dopravní partnery a je nutné vytvořit pro ně plnohodnotné prostředí pro bezpečný pohyb.

